

Treball Final de Grau

Grau en Mestre d'Educació Infantil

Facultat d'Educació i Psicologia

EL VINCLE AFECTA L'APRENTATGE?

— — — — —
DOES THE BOND AFFECT LEARNING?

Annabel Casquet Guarnido

Tutor: Josep Callis Figueres

Curs 2023 - 2024

Universitat de Girona

ÍNDIX

RESUM	2
ABSTRACT	2
INTRODUCCIÓ	3
MARC TEÒRIC	4
1. Què és el vincle i quins tipus hi ha?.....	4
Vincle segur.....	5
Vincle insegur.....	5
2. La teoria del vincle.....	6
3. La importància del vincle entre mestre-infant en les primeres edats.....	8
4. Vincle i aprenentatge.....	9
4.1. Relació entre el vincle segur i l'aprenentatge.....	10
MÈTODE	13
RESULTATS	14
DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS	20
REFERÈNCIES DOCUMENTALS	23
ANNEXOS	24
ANNEX 1 - Enquesta.....	24
ANNEX 2 - Situacions d'aprenentatge.....	46
ANNEX 3 - Vida quotidiana.....	48

RESUM

L'objectiu d'aquest treball és trobar si el vincle que es crea entre mestre i infant té alguna cosa a veure amb l'adquisició d'aprenentatge. Per tal d'esbrinar això, es farà una observació durant quasi quatre mesos en una estança de nadons, duré a terme situacions d'aprenentatge i crearé una enquesta per tal que contestin professionals de l'etapa 0-3. Un cop fet tot això, els resultats principals indicaran que si hi ha relació entre el vincle i l'aprenentatge i si hi ha diverses formes, accions i situacions per fomentar aquest vincle per, consegüentment, els infants adquireixin aprenentatge.

PARAULES CLAU: Vincle - aprenentatge - infant

ABSTRACT

The aim of this work is to find if the bond that is created between the teacher and the child is related to the acquisition of learning. In order to find out, I will observe a baby room for almost four months, I will carry out learning situations and create a survey for stage 0-3 professionals. Having completed this, the main results will indicate if there is a relationship between the link and learning acquisition and if there are various forms, actions and situations to encourage this bond, and as a consequence, the children's learning acquisition.

KEYWORDS: bond - learning - child.

INTRODUCCIÓ

El principal tema que vull abordar en aquest treball es basa a conèixer la relació que hi ha entre el vincle mestre-adult (concretament el vincle segur) i l'aprenentatge. És a dir, com afecta aquest tipus de vincle en el procés d'aprenentatge de l'infant, per tal de conèixer els beneficis que això comporta, juntament amb la importància que té la formació d'aquest vincle en les primeres edats.

La idea d'escollir aquest tema va sorgir pel meu interès envers la creació del vincle amb infants que no et coneixen, ja que quan comences a treballar amb infants, aquests no saben qui ets i et veuen com una desconeguda i, el que has de fer, és fomentar aquest vincle, que els infants et coneguin i donar-los la seguretat que ells necessiten. A més, el fet de fer pràctiques en l'estança de nadons en una Escola Bressol ha fet que em replantegés aquest tema i que doni la importància que té formar aquest vincle amb els infants que tens a l'estança. Per aquest motiu, vull conèixer els diferents tipus de vincles que hi ha, la importància de la formació de vincles mestre-infant, com fomentar-los i, finalment, quina relació hi ha entre el vincle amb l'adquisició d'aprenentatges.

La rellevància d'aquest tema és molt simple. Sense vincle no hi ha relació, no hi ha comunicació... Per més que intentis calmar a l'infant, crear situacions d'aprenentatge, cobrir les seves necessitats, etc., si no et coneix, no obtindràs cap resultat per més que ho intentis. El vincle ho és tot. El vincle ens uneix de forma interpersonal arribant a sentir el que sent l'altra persona i desenvolupant l'empatia envers els altres.

Així doncs, el treball es divideix en quatre parts diferenciades: la primera, on m'endinso en què és el vincle, la importància que té i la relació amb l'aprenentatge; la segona, on exposo els objectius de la recerca; la tercera, on es recullen els resultats de la meva observació i intervenció en l'aula de nadons i, finalment, les conclusions que he pogut extreure d'aquesta recerca mitjançant la bibliografia trobada i l'observació en una estança de nadons.

MARC TEÒRIC

1. Què és el vincle i quins tipus hi ha?

El vincle afectiu és la relació que establim amb una quantitat de persones reduïda. En altres paraules, podríem dir que el vincle és la connexió emocional significativa entre dues persones, la qual es basa en l'afecte, la confiança, l'empatia... entre d'altres.

Aquest vincle es va formant amb el pas del temps mitjançant interaccions i situacions entre els implicats. Aquestes interaccions han de ser positives per tal que la relació es torni més forta, hi hagi el sentiment de seguretat i es vulgui mantenir aquesta proximitat.

L'humà, a diferència dels animals, quan neix és indefens i necessita cures i atencions per part del seu entorn per a sobreviure. El que l'infant necessita són persones que tinguin cura de forma continuada, que cobreixi les seves necessitats tals com l'alimentació i la higiene i, també, necessiten ser i sentir-se estimats mitjançant l'afecte de l'adult (amb abraçades, mirades, etc.). Per tant, tal com ens diu Francesc Sáinz (2010), "venim programats biològicament per establir vincles amb una figura cuidadora". És per aquest motiu que, si els vincles a la infància s'han produït de forma insegura, l'infant desenvoluparà formes precàries i fins i tot malalties de relació en el futur. En canvi, si el vincle que s'ha format ha sigut segur, ens trobaríem en una situació contrària, en la que l'infant es relacionaria de forma segura amb els altres, mitjançant l'empatia, l'afecte, la confiança... entre d'altres.

Tal com s'ha dit, des que naixem necessitem a algú, però "és cert que el nen no es pot relacionar amb moltes persones a la vegada, d'una forma significativa" (Sáinz, 2010) i, per tant, la mare és el referent primordial de l'infant. Ella, ha de vetllar pel benestar del seu fill o filla donant-li les atencions afectives que necessiti mitjançant la protecció i la comprensió. Podríem dir, que el que l'infant busca és tenir a algú al seu costat que en tingui cura, però fent-ho de forma que no sigui ni intrusiva ni deixant-lo de forma excessiva sol, és a dir, fent que l'adult s'ocupi d'ell amb empatia i amb una bona salut mental. No obstant això, Vargas - Polaino (1996) diuen que "la qualitat del vincle depèn també de la qualitat de les respostes

dels senyals i missatges que envia en la recerca de contacte i proximitat” (citada per Rovira, 2000, p. 46).

Per tant, “queda clar que el nen necessita de persones que l'individualitzin i que el facin sentir únic” (Sáinz, 2010). Això, per l'infant és molt important i és la base per a tenir confiança i, tal com diu Bowlby, important per obtenir el vincle segur. No obstant això, s'aconsegueix mitjançant unes rutines les quals impliquen experiències constants i regulars on produïm en l'infant una continuïtat de la nostra presència. És cert que hem d'estar en totes les experiències d'ells, però sobretot hem d'estar en els moments en què se senten insegurs i en perill, ja que és quan la confiança té efecte i, si la satisfem bé, el vincle s'enfortirà, però si, per contra, no se satisfà de forma adequada, aquesta oportunitat d'enfortir el vincle es veurà debilitat.

Tot i que hem estat parlant del vincle segur, en trobem altres tres vincles més: l'ambivalent, l'evitatiu i el desorganitzat. Aquests tres formarien part d'un vincle insegur. A continuació, s'exposen les característiques de tots quatre.

Vincle segur

Aquest vincle es caracteritza per l'empatia, la confiança i l'ajuda del referent en situacions adverses, és a dir, l'infant “confia que en els moments de perill i de por, quan la figura de vinculació no hi és, el més probable és que tornarà i el “salvarà”” (Sáinz, 2010). Per tant, alguns dels sentiments que apareixen són els de pertinença, d'acceptació i de confiança.

Vincle insegur

El vincle insegur es caracteritza quan l'infant no sap si el referent està disponible o preparat per a respondre'l. Per altra banda, el referent (ja siguin els pares, avis o mestre) no respon a l'infant, però tampoc el rebutja.

A dins d'aquest tipus de vincle, trobem d'altres:

- El vincle evitatiu: la confiança afectiva s'ha perdut o no s'ha desenvolupat de forma adequada i, per tant, l'infant vol ignorar i fugir dels seus referents

(pares). A l'infant li apareix ansietat (igual o major amb els pares que amb estranys) i són infants que es mostren freds o indiferents amb els adults, ja que no esperen res de la relació amb els altres i, com a conclusió, apareix l'aïllament. Per l'altre costat, els pares tenen angoixa i la seva actitud envers l'infant és intrusiva, sobreestimulant i controladora.

- El vincle ambivalent: l'infant necessita al seu referent i “se sent malament quan no hi és, però a la vegada no sap quan tornarà” (Sáinz, 2010). De fet, el terme “ambivalent” significa expressar sentiments contraposats, per tant, la presència del referent l'ofega, però alhora, la seva absència el desespera. En aquest cas, els progenitors tenen por que no els estimin.
- El vincle desorganitzat: és una barreja entre els dos vincles explicats anteriorment. En aquest, tal com diu Rodríguez i Serra (2023), és “un vincle que es trenca per la seva superficialitat” i que trobem la relació de cerca i evitació indistintament. Els pares, en aquest cas, no són competents i patològics.

2. La teoria del vincle.

John Bowlby (1907-1990) va ser un psiquiatre i psicoanalista d'infants que va defensar els efectes d'una experiència de relació càlida, íntima i contínua a la salut mental dels infants.

Entre el 1969 i 1980, Bowlby desenvolupa la teoria del vincle, on ens descriu els efectes que té tant la vinculació amb la primera figura com les experiències primerenques, en el desenvolupament de l'infant. Per tant, aquesta teoria ens descriu la relació que trobem entre les experiències i les relacions emocionals durant la infància i com afecta en el comportament. A més, John afirmava que el vincle que els infants desenvolupen durant el seu primer any de vida influeix a l'hora de tenir capacitat de resiliència envers situacions que puguin causar-li estrès.

Aquesta investigació sobre el vincle duta per John Bowlby, va tenir un gran renou i, actualment, es considera una de les investigacions més revolucionàries sobre el desenvolupament dels infants.

Si traspassem aquesta teoria de la vinculació en l'actualitat, Moneta (2014) ens assegura que “un vincle segur amb un cuidador estable i continu, pot assegurar un adequat desenvolupament cognitiu i mental de l'infant”, és a dir, el fet de tenir una figura que estigui sempre amb tu i per a tu, té molts beneficis i ajuda al fet que el desenvolupament sigui òptim. No obstant això, és cert que actualment ens trobem en un moment el qual hi ha pèrdues, ja sigui perquè la família se separa i, pot ocórrer que algun dels progenitors que ha estat sempre s'allunyi o, fins i tot, que algun dels referents de l'infant mori. No cal dir que qualsevol d'aquests factors tenen conseqüències greus pel que fa als infants tant emocionalment com cognitivament, ja que aquestes situacions poden arribar a deixar empremtes irreversibles que, en el futur, es manifestaran en la salut mental i física de l'infant. Per aquest motiu, com es pot comprovar, el vincle que es forma amb el progenitor en el primer any té repercussions i, si s'interrompen, pot arribar a tenir conseqüències greus com angoixa, dolor psíquic, disminució de benestar mental i, fins i tot, algun trastorn mental.

El primer vincle que tenim, és el nostre model, és a dir, el primer vincle que apareix en la vida de l'infant és el tipus de vincle que formaran en les seves relacions futures. En altres paraules, el vincle que tingui l'infant amb els progenitors serà el possible reflex de la formació de futurs vincles que pugui crear amb altres persones. Relacionat amb això, podríem dir que les persones el que fem és repetir patrons i, per tant, si els infants han gaudit d'un vincle segur, en el futur, quan siguin pares, el vincle que segurament transmetran als seus fills també serà segur. Per altra banda, si el vincle que coneixen i han tingut ha sigut és l'insegur, l'infant haurà interioritzat determinades accions que, per ell, són normals, però que fomenten un vincle no segur i que segurament transmetrà.

En resum, Bowlby deia que si l'infant obté tranquil·litat i benestar en els primers anys de vida, desenvoluparà la seva personalitat i donarà tot el seu potencial com a resultat d'aquesta calma i felicitat que ha gaudit. És a dir, tal com diu Rodríguez i Serra (2023), “aquelles persones amb vincles segurs esdevenen més resilients”. Per contra, si el que l'infant ha rebut ha sigut inseguretat i malestar, això afectarà en el desenvolupament de la seva personalitat de manera negativa, és a dir, “les

persones que no ha tingut un vincle segur amb els referents, tenen més possibilitats de patir una malaltia mental” (Rodríguez i Serra, 2023).

3. La importància del vincle entre mestre-infant en les primeres edats.

Els infants, quan s'inicien en l'escolaritat, solen construir un vincle de manera exclusiva amb un sol mestre. Aquest fet dona la raó a la conclusió que va arribar Ainsworth l'any 1969, quan va dir que els infants, normalment, centren el seu afecte a una persona en específic, és a dir, tot i que hi hagi diverses persones tenint cura d'ell, aquest buscarà crear el vincle amb una. Això, tal com ens diu Ballús (2021) es podria definir en el fet que:

El nen buscarà la persona central d'afecte quan estigui cansat, quan tingui gana, quan estigui malalt o quan tingui por. I, contràriament, buscarà el company de joc o figura secundària quan estigui de bon humor, però sempre sabent on es troba la figura principal d'afecte. (p. 34)

Tal com ens diu Sílvia Gurri (2021), “a la primera infància, els infants necessiten crear un vincle afectiu amb els adults de referència, ja que si no es crea pot ser que no s'arribi a un bon desenvolupament físic, emocional o cognitiu”. Per fer-ho, hem de ser conscients que els infants tenen capacitats i drets que nosaltres hem de respectar i que, a més, ens hem de dirigir a ells sempre des del respecte i cobrint en tot moment les seves necessitats. A més, les situacions del dia a dia a l'escola com serien els moments de cura o d'alimentació, fan que l'infant senti més seguretat envers l'adult i permeti la creació d'un vincle d'afecte entre infant-adult si es fan de forma acurada. Per exemple, el fet de canviar el bolquer, és un dels moments més íntims i d'exclusivitat que hi pot haver. Per tant, és molt important explicar a l'infant en tot moment què és el que farem i el perquè d'això. A més, mentre es fa aquest canvi, s'ha de mantenir el contacte físic amb l'infant i, quan no és possible, mirar-lo, per tal que s'adoni que, tot i no estar-nos tocant, tu estàs present. D'aquesta forma, no apareix la inseguretat en cap moment.

Relacionat amb això, és important saber que els infants han de sentir-se segurs i protegits per l'adult de referència i una forma de fer-ho és fent que siguin vistos i escoltats, saber que s'interessen per ells. No obstant això, “hem de buscar l'equilibri entre la construcció del vincle de seguretat i el respecte a l'autonomia de l'infant tenint sempre en compte el seu moment evolutiu” (Gurri, 2021). En altres

paraules, hem de fer notar a l'infant que estem allà, sense haver-lo d'ofegar i respectant-lo en tot moment. Per tant, si el vincle que es crea és aquest, parlem del vincle segur i, si la relació família-escola també ho és, l'infant veurà que tot està connectat i això ajudarà al fet que es desenvolupi de forma autònoma, es fomentin les seves capacitats i li doni encara més seguretat i tranquil·litat.

Com a educadores, hem de ser conscients que el vincle entre educador-infant ha de ser afectiu, on hem d'acceptar a l'altra persona, i perdurable. Aquestes relacions amb cada infant "han de ser singulars, úniques, donant pas a una relació especial amb cada persona" (Rodríguez i Serra, 2023). Per aconseguir-ho, la proximitat i la interacció continuada i prolongada juguen papers molt importants i, depenent de la qualitat de la interacció, s'establirà un bon vincle afectiu o no.

Moltes vegades, ens centrem massa en el llenguatge oral i no ens adonem que els infants perceben molt millor i més fàcilment el corporal, ja que és el que utilitzen en tot moment per comunicar-se amb nosaltres en els primers anys de vida. Aquest llenguatge corporal, els adults el fem servir de forma inconscient i no ens adonem que transmetem actituds i sentiments en tot moment que arriben a ser molt més significatius i vinculants de forma afectiva, que no pas mitjançant el llenguatge oral. A més, els infants tenen molt desenvolupat el llenguatge olfactiu i pot percebre olors que, per a nosaltres, ens passen desapercebuts i, fins i tot, arriben a distingir-los (ells saben que el referent es troba allà sense veure'l mitjançant el sentit de l'olfacte, per exemple). Per tant, el mestre també ha de ser capaç de deixar de banda la paraula i valorar i prendre més atenció als missatges no verbals i al llenguatge olfactiu.

4. Vincle i aprenentatge.

Tal com s'ha dit anteriorment i diu Teresa Terrades (2017), els vincles "fan de la nostra existència una experiència valuosa" i, per tant, tenen molta rellevància en el procés d'aprenentatge, ja que tots els infants neixen volent aprendre i, totes les experiències que tenen al llarg de la vida, passen sempre a través d'un vincle.

Ballús (2021) ens diu que "els nens a l'escola estan immersos en un procés simultani d'aprenentatge i de creixement individual que els porta a conquerir, en el dia a dia, destreses, habilitats, competències..." i aquestes van sorgint de

situacions i experiències noves on l'infant buscarà sentiments bons per part del mestre com la confiança o el suport en el moment d'avenços, però sobretot, quan no ens sortim. Per tant, podríem dir que les persones "necessitem validació d'allò que fem per part de les persones significatives que ens rodegen, sinó el sentiment que tenim de nosaltres mateixos perd cohesió". (Terrades, 2017).

4.1. Relació entre el vincle segur i l'aprenentatge.

Per tal de tenir un vincle segur amb el qual fer que l'infant pugui adquirir coneixements de forma correcta, l'adult ha de comprendre la gran responsabilitat que té envers els infants, d'entre els quals trobem tenir cura d'ells, obrir la finestra per tal que coneguin el món que els envolta... A part, però, "l'adult ha de veure a l'infant com una persona competent, capaç de tenir iniciativa i acció, oberta al món i comunicativa per naturalesa" (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024). A més, l'adult ha de confiar en l'infant i, per tant, l'ha de conèixer prou per saber què pot fer i què no pot fer perquè encara no està preparat. No obstant això, "l'adult ha d'estar al seu costat per acompanyar-lo en l'adquisició i desenvolupament de l'autonomia" (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024). En altres paraules, hem d'estar allà, amb els infants, però hem de deixar que facin i no donar-los tot fet, ja que, sinó, el que fem és sobreprotegir-los i creem una "bombolla" que no és gens bona. Hem de ser al seu costat oferint seguretat i, si cau, la qual cosa és normal en els primers anys de vida, hem d'estar al seu costat calmant-lo i expressant amb paraules què ha passat i que entenem com se sent.

Si el mestre pren aquesta postura, acaba sent responsable també de la seva mateixa presència i de si, aquesta, és asseguradora. Per tal que així sigui, ha de ser la sustentació dels infants tant psíquicament com emocionalment, ha de permetre que l'infant pugui explorar les seves capacitats, ha de facilitar la submersió al joc i cooperar en els moments de cura quotidians. Si adoptem aquesta postura, l'infant no buscarà l'aprovació en tot moment, sinó que, com que ja sap que el referent està allà, voldrà fer-lo partícip en determinats moments. Amb això, "l'infant acaba construint-se a través de la presència de l'adult" (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024). En canvi, si l'adult no té en compte les necessitats i capacitats de l'infant, la seva presència es torna no

asseguradora, és a dir, fa que a l'infant li costi submergir-se en el joc i, per tant, sigui menys competent i més demandant; fa que se senti insegur, depenent, incapaç, etc.; fa que li costi cooperar amb l'adult (amb les cures, per exemple) i que li costi sentir-se valorat i escoltat i, en conseqüència, l'autoestima sigui baixa. En aquest cas, s'acabarà creant el vincle no segur.

Si tornem amb la presència asseguradora, l'adult ha d'adoptar-ne dos tipus: la literal i la no literal o simbòlica. Pel que fa a la primera, el mestre vetllarà per les necessitats bàsiques: seguretat, higiene, alimentació, descans... Pel que fa a la simbòlica, l'infant és capaç de saber que l'adult està, que l'escolta i el valora, que el comprèn... Aquesta presència, "s'integra en l'infant fent que pugui fer coses, com jugar, sense la necessitat que l'adult jugui amb ell o l'observi tota l'estona" (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024), és a dir, l'infant no necessita a l'adult, perquè ja el té a dins. Si ajuntem aquests dos tipus de presència, ens trobem davant d'un vincle positiu que fa que l'infant se senti valuós mitjançant cures, relacions i comunicació de qualitat.

A més a més, el diàleg i la comunicació juguen un paper important, ja que els trobem des del primer dia i, "amb això, el que fem no és només anticipar, sinó donar temps per cooperar, per saber què passarà a continuació..." (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024). L'adult dona temps per respondre i per, seguidament, actuar, mitjançant accions i oracions no automatitzades, per tal de tenir una actitud autèntica en tot moment amb l'infant. Si això ho traspassem amb la creació de vincles amb altres infants, hem d'anar posant paraula a allò que poden sentir o viure en cada moment davant de situacions on ha de compartir a aquesta persona de referència i, això, ho hem de treballar mitjançant la individualitat. D'aquesta forma, quan l'infant entra a l'estança, entén i accepta que és un espai diferent amb unes normes diferents de casa i on hi ha altres infants per conviure i compartir.

Relacionat amb això, ens trobem amb moments i experiències que ajuden a fomentar i reforçar el vincle com és la vida quotidiana i les cures. L'adult ha de donar valor a aquests moments i ha de saber com acompanyar el moment fent que l'infant conservi les competències. En aquests moments, és l'adult present qui va en la recerca de la presència de l'infant buscant la seva cooperació i, per

aquest motiu, “la comunicació ha de ser autèntica (no mecanitzada), ha d’haver-hi un diàleg real, ha d’escoltar i donar temps, ha d’anticipar i atendre els gestos i al diàleg tònic” (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024). A part d’això, ha de fer la transició de joc i cura de forma que no sigui brusca i parlar sobre el que estava fent o del que es farà de forma conjunta.

Per altra banda, trobem les activitats autònomes, on l’adult ha de preparar l’espai per propiciar el joc i el moviment assegurant-se que hi hagi materials que concordin amb el seu joc. També “ha d’observar com participant sense estar a sobre d’ells ni agafant protagonisme, però podent parlar descrivint i donant valor a què estan fent i fer notar que estem allà, disponibles” (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024). A més, podem respondre a les seves iniciatives de joc sense la necessitat de quedar-nos. I, per tal de poder fer això, l’adult ha de saber moure’s o fins i tot anar recollint una mica els materials de forma discreta, per no tallar la situació que s’està vivint.

Tanmateix, l’adult pot crear d’altres situacions més íntimes de joc, mitjançant cançons, moixaines, jocs de falda... Amb això, es genera una comunicació afectiva on es propicia la seguretat, l’atenció, l’estimulació de la parla... i, per tant, l’aprenentatge.

Amb totes aquestes situacions i experiències que, per nosaltres no signifiquen gaire, si es fan de la forma correcta, com seria mitjançant el vincle segur, els infants van adquirint aprenentatges i coneixements tant d’ells mateixos (capacitats, competències, control postural, etc.) com del món que els envolta.

Crec que dues oracions que poden resumir a la perfecció aquesta relació de vincle i aprenentatge són que “per ser, hem d’estar (en totes les formes possibles)” (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024) i que “l’adult ha d’acompanyar a l’infant creant un marc protector sense ofegar-lo” (R. P. Toldi, comunicació personal, 14 de març de 2024).

MÈTODE

Per tal de donar resposta als meus interessos, m'he plantejat diversos objectius i preguntes per tal d'acotar i aprofundir la recerca i la recollida d'informació i dades.

La meua pregunta central d'investigació és: el tipus de vincle entre el mestre i l'infant condiona l'aprenentatge? I, l'objectiu principal, seria trobar maneres de fomentar el vincle segur per obtenir un millor aprenentatge.

D'altra banda, altres objectius serien:

- Saber la importància de tenir vincles segurs.
- Identificar el paper de l'adult per la creació del vincle.
- Detallar els diferents vincles existents.
- Adonar-me d'accions per crear aquest vincle en les primeres edats.
- Identificar si el vincle mestre-infant afecta envers l'aprenentatge.

Per poder donar resposta a tots aquests objectius i preguntes, he fet una recollida de dades mitjançant l'observació en una aula de vuit nadons, la creació de situacions d'aprenentatge i amb l'elaboració i creació d'una enquesta a mestres i educadores d'escoles bressol.

Pel que fa a les situacions d'aprenentatge, he recollit les dades mitjançant un pot de posar-treure on un dia, la referent de l'estança va agafar el pot amb els taps per posar a dins i es va asseure en un lloc de l'estança i on, un altre dia, vaig ser jo qui ho va fer; mitjançant unes maraques on el funcionament va ser el mateix i mitjançant coixins de psicomotricitat on, de nou, va funcionar de la mateixa manera.

Finalment, envers la metodologia de la recerca emprada, s'ha utilitzat una de tipus qualitatiu, ja que m'he interessat en els individus (nadons), he fet una observació persistent d'aquests i, de les interpretacions fetes i de significats extrets, he pogut arribar a conclusions. Per tant, ha sigut una investigació-acció i un estudi de cas, perquè m'he centrat en un grup de vuit nadons per tal de poder notar diferències o avenços amb ells i com evoluciona la nostra relació.

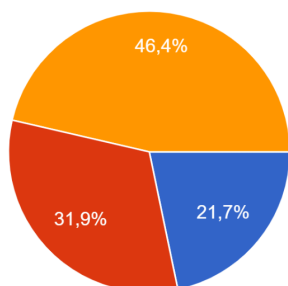
RESULTATS

Pel que fa a l'enquesta feta a un total de 69 mestres d'escola bressol (amb diferents anys d'experiència), aquests són els resultats obtinguts de cada pregunta:

1- Què entens per vincle?

La definició de vincle, com és normal, per a cada persona significa alguna cosa diferent, però, així i tot, totes acaben coincidint en el fet que el vincle és la relació que es crea entre individus mitjançant la confiança, l'estima, acompanyament, seguretat, benestar, etc. entre d'altres. Una unió emocional amb una connexió que permet llibertat i autonomia.

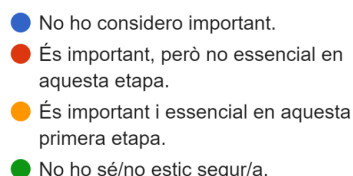
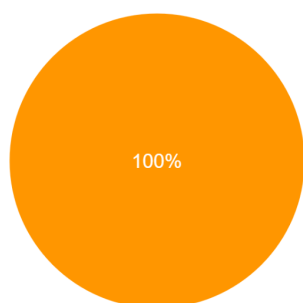
2- En quina franja d'edat et trobes actualment a l'Escola Bressol on treballes?

Quasi la meitat de les persones (46,4%), actualment treballen en 2-3 anys, un 21,7% en 0-1 anys i el 31,9% restant en 1-2 anys.

3- Com valores la creació de vincles segurs a l'etapa 0-3?

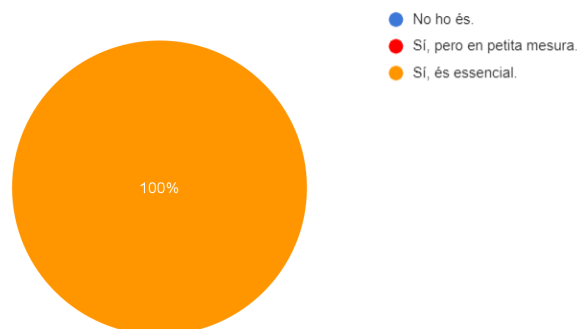
Absolutament totes les persones has respost que el vincle és important i essencial en l'etapa 0-3.

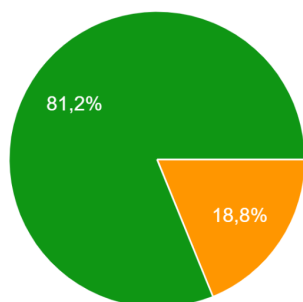
4- Consideres que el paper de la persona de referència és important en la creació de vincles?

Totes les persones estan d'acord en aquesta qüestió, ja que tots diuen que la persona de referència ha de donar seguretat, cobrir les necessitats i acompanyar als infants per crear vincles sans i, per tant, són les encarregades de fer que això passi. A més, expressen que en el

cas de l'escola, la mestra passa moltes hores amb els infants i si el vincle està format, els infants desplegaran les seves capacitats i es desenvoluparan en tots els àmbits (cognitiu, emocional, físic, social) de forma correcta. També expressen que la predisposició fa molt: la veu, la mirada, el cos... Per tant, tal com un dels enquestats diu, el paper del mestre és important, imprescindible i fonamental.

5- Quines accions consideres que són importants en la creació del vincle?

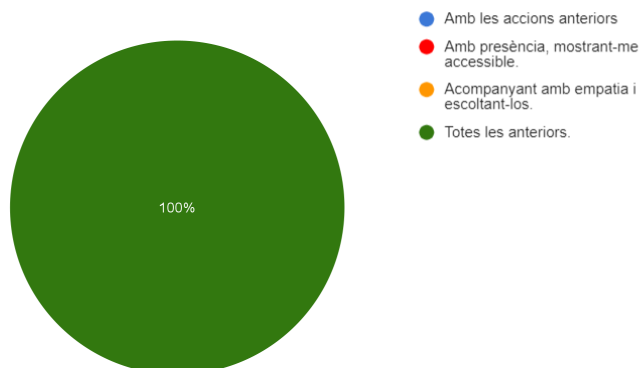
- Estar presents sense fer-nos notar contínuament.
- Explicar en tot moment què es farà i mentre s'està duent a terme la situació.
- Fomentar situacions personalitzades: cobrint necessitats (seguretat, higiene, alimentació, descans...), mitjançant el joc (moixaines, jocs de falda...), mitjançant pròpies accions (acompanyar...)
- Totes les anteriors.

Un 18,8% creu que fomentar situacions personalitzades tals com cobrint necessitats, amb el joc i amb accions del mateix referent és el més important per crear el vincle, mentre que el 81,2% creu que, a part d'això, també és important estar presents a l'estança sense fer-nos notar i parlar amb l'infant i explicar-li què farem (també mentre duem a terme l'acció).

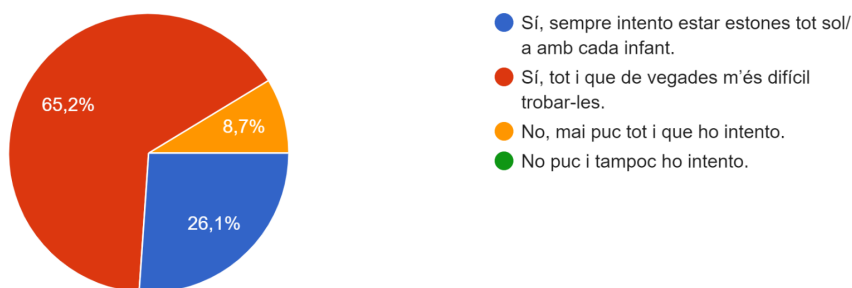
6- Com fomentes la creació i l'enriquiment del vincle?

En aquest cas, algunes de les respostes que han donat són que ho fan mitjançant la presència, mostrant-se accessible, proporcionant seguretat i confiança, donant el temps necessari, cobrint necessitats bàsiques, amb el joc (de falda,

moixaines...), cuidant tots els moments (incloent exclusivitat durant estones), acompanyant amb la mirada i amb comunicació, escoltant als infants, tenint empatia...

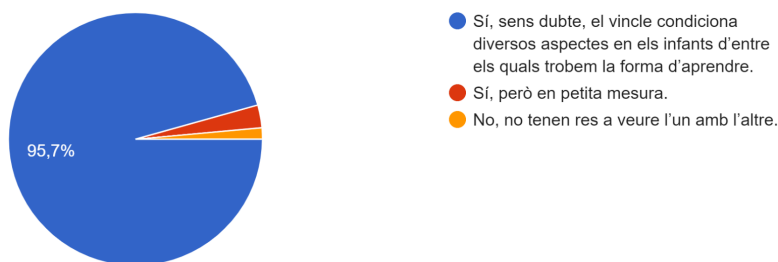
7- Creus que cada dia fomentes situacions personalitzades amb tots els infants?

Més de la meitat (65,2%) diuen que intenten fomentar situacions personalitzades, però que els costa fer-ho; un 26,1% sempre intenta estar estones sol/a amb cadascun i, el 8,7%, mai pot tot i que s'esforça per fer-ho. És important dir que les persones enquestades tenen diferents anys d'experiències, però això no és gaire rellevant pel que fa a la predisposició de crear aquestes situacions.

8- Penses que el tipus de vincle va lligat a l'aprenentatge de l'infant?

La gran majoria (95,7%) creu que el vincle va lligat a l'aprenentatge de l'infant, mentre que un 2,9% pensa que ho fa en petita mesura i un 1,4% creu que no té res a veure l'una amb l'altre.

9- Per acabar, m'agradaria que compartissis amb mi una petita frase que creguis important envers el vincle a l'etapa 0-3.

Algunes de les frases que han sortit han sigut: "l'art d'ensenyar és l'art d'ajudar a descobrir"; "respecte a la petita infància"; "crear vincles segurs en el 0-3 garanteix el desenvolupament integral dels infants en el present i en el futur"; "l'ensenyament que deixa empremta no és el que es fa de cap a cap, sinó de cor a cor" de Hendricks; "els vincles a l'escola amb les persones significatives no són opcionals, són essencials"; "el vincle fa l'infant"; "el vincle és l'essència d'aquesta etapa"...

Seguidament, respecte a les dades recollides en les situacions d'aprenentatge, adjunto una taula per a cadascuna:

- El pot de posar-treure: on l'acció consistia a ficar taps de conserva a dins d'un pot amb un forat en línia.

	Kènia	Jo
Infants que s'apropen	Quatre de cinc (aquest u, perquè li falta mobilitat).	Els cinc, però dos o tres estaven més lluny sent espectadors.
Què fan els que no s'apropen?	Mirar des de lluny i jugar amb altres coses.	Observar què es fa i, un cop ho saben, jugar amb coses del seu abast.
Venen de seguida?	Sí, tots, tot i que un infant ha trigat una mica més.	Sí, els cinc.
Mentre està, juguen?	Sí, tots, però un infant es cansa i ve amb mi.	Només dos o tres de forma continuada.
Quan se'n va, quants continuen jugant?	Només una.	Ningú, tots se'n van a altres llocs.

- Les maraques: on la finalitat és l'experimentació dels infants amb maraques casolanes amb diferents objectes a dins per tal de sentir diversos sons.

	Kènia	Jo
Infants que s'apropen	Cinc de cinc.	Cinc de cinc, però un veu què és, ho prova i se'n va.
Què fan els que no s'apropen?		Juga amb altres materials.
Venen de seguida?	Sí, tots.	Sí, tots.
Mentre està, juguen?	Sí, tots.	Sí, tots.
Quan se'n va, quants continuen jugant?	Un infant.	Tots continuen jugant.

- Coixins de psicomotricitat: en aquest cas, la persona de referència es va asseure en un dels coixins i jo en un altre dia per fer la comparativa.

Persona de referència	
Quantitat de nens que s'apropen	Tots.
Temps mínim i màxim d'apropament	De seguida i uns deu-quinze segons.

Jo	
Quantitat de nens que s'apropen	Uns dos, tres infants.
Temps mínim i màxim d'apropament	Uns deu-quinze segons i uns trenta segons.

Finalment, quant a situacions viscudes a l'aula, si als infants els ocorre res, acudeixen a la persona de referència únicament i, tot i que intento ajudar-los jo, no els serveix. No obstant això, amb el pas del temps, aquesta situació va canviar: si la persona de referència no està disponible, acudeixen a mi. Així i tot, sí que hi ha una de les infants que normalment acostuma a acudir a mi.

Si la mestra s'asseu en un lloc de l'estança o es mou per aquesta, normalment cinc dels vuit infants de l'aula s'acosten a ella i requereixen la seva atenció. En el meu cas, depenent del moment, s'acosta només una o un màxim de tres infants, però amb el pas del temps i de situacions d'afecte, cura i joc, això va canviar i va fer que més infants volguessin acostar-se a mi i volguessin que parés atenció a

ells de forma individualitzada. A part d'això, a l'hora de menjar, jugar, dormir o canviar bolquers, els és indiferent qui ho faci.

DISCUSSIÓ I CONCLUSIONS

En relació amb la pregunta central de la investigació “el tipus de vincle entre el mestre i l'infant condiciona l'aprenentatge?” puc afirmar que sí que condiciona i que estan relacionats. Si el vincle entre l'infant i el mestre és segur, l'infant podrà experimentar, ser autònom, jugar, descobrir..., amb la possibilitat d'assolir seguretat progressivament podent-se allunyar del referent per fer totes aquestes accions sabent que, en el moment que necessiti l'ajut, la persona de referència estarà allà per cobrir la necessitat corresponent.

Pel que fa a formes de fomentar aquest vincle, el mestre ha de tenir una atenció individualitzada amb cadascun dels infants fent-lo adonar que, tot i que es conviu amb més, sempre es troba un temps i algunes situacions en què s'està focalitzant amb ell. Alguns exemples serien: el canvi del bolquer, les estones de moixaines i jocs de falda, etc. No obstant això, el fet de parlar-los i comunicar-nos amb ells en tot moment, també ajuda a fomentar aquest vincle fent que la seguretat i la confiança augmenti. No podem oblidar-nos mai que són persones i que ens entenen tot i que no es poden comunicar de forma verbal i, per aquest motiu, nosaltres hem d'explicar què estem fent, què farem, quines accions han fet i el resultat d'això... i observar les seves respostes, ja siguin mitjançant el llenguatge corporal com el llenguatge oral mitjançant petits sons que puguin fer. Si parem atenció a aquesta resposta i la cobrim, el vincle s'enfortirà, ja que l'infant veurà que ens importa i que no només hi som, sinó que estem.

Tot això, com ja he dit, ajuda que el vincle que es creï sigui el segur, ja que, després de fer una recerca exhaustiva i mitjançant la meva estada de pràctiques en una aula de nadons, sabem que, com que existeix més d'un vincle, cadascun té la seva repercussió en la personalitat de l'infant i en les accions que aquest fa o no. Pel que fa al vincle segur, l'infant es trobarà ansiós per agafar, descobrir i explorar qualsevol objecte nou que tingui al seu abast i es trobarà completament absorbit en el joc posant tota la seva atenció en què està fent. Com a resultat d'això, l'infant adquirirà una gran quantitat d'aprenentatge gràcies a la seguretat que sent en tot moment i gràcies a l'acció de la persona adulta. En el cas del vincle evitatiu, l'infant mostrarà una mirada d'angoixa i ansietat i no jugarà ni farà cap descobriment a causa de la manca de seguretat (es quedarà gairebé

immòbil), el que farà que no adquireixi cap mena d'aprenentatge pel fet de la seva situació emocional. Pel que fa a l'ambivalent, l'infant pren atenció de forma eficaç al que té al davant i està pendent tota l'estona de la persona adulta, la qual cosa farà que no adquireixi aprenentatge pel fet d'estar massa pendent de les persones que l'envolten. Quant al desorganitzat, l'infant prefereix el contacte social que no pas descobrir el seu voltat, i això farà que no tingui cap mena d'interès a fer cap descobriment i, per tant, en adquirir aprenentatges.

Relacionat amb això, com que trobem diferents casos sobre el vincle que s'ha format, això afectarà d'una forma o d'una altra en l'adquisició d'aprenentatge dels infants. En el cas del vincle segur, l'infant adquireix aprenentatge a causa de la seguretat i comoditat que sent i, com sap que la persona de referència li cobreix les seves necessitats, voldrà fer-lo participi en determinats moments, quan necessiti el seu ajut per arribar a una finalitat determinada. Pel que fa al vincle insegur, l'aprenentatge adquirit per l'infant serà insuficient, ja que a causa de la inseguretat i del seu estat de tensió derivat de la seva situació a casa, no voldrà submergir-se en el joc i això farà que sigui menys competent i pensi que és incapaç de dur a terme la tasca (fet que farà que la seva autoestima sigui baixa).

Mitjançant les situacions d'aprenentatge, l'enquesta i l'observació feta, la meua recomanació a l'hora de voler formar el vincle és dedicar temps estant presents i creant un ambient on l'infant se senti segur i relaxat. A més, sostenir-los de forma física i emocional, també fa que el vincle es pugui crear de forma segura, ja que, d'aquesta forma, es dona valor a les seves emocions i es posen paraules a què poden sentir. Cobrir les seves necessitats en tot moment i tenir cura d'ells també forma part de la creació d'aquest vincle. Amb això, l'infant que tenim al davant podrà desenvolupar-se de forma integral en tots els àmbits, obtenint ganes de descobrir tot el que l'envolta i, per tant, obtenint aprenentatge. Doncs, hem d'acompanyar-los, escoltar-los i estimar-los per assolir el vincle segur i, consegüentment, aprenentatge.

En conclusió, gràcies a haver estat durant quasi quatre mesos en una estança de nadons, puc dir que la creació de vincles segurs a l'etapa 0-3 és essencial i que, per aconseguir aquesta formació i fer que els infants adquireixin aprenentatge, els mestres hem de saber connectar amb els infants, fent que hi hagi confiança,

seguretat, comoditat... I, per fer això possible, hem de ser pacients, dedicar temps i no voler anar de pressa, perquè els infants, necessiten i requereixen persones que hi siguin i no només estiguin.

REFERÈNCIES DOCUMENTALS

Ballús, E. (2001). Els vincles: alumne-mestre, mestre-alumne. *Aloma: revista de psicologia, ciències de l'educació i de l'esport Blanquerna*, 32-42.

Gurri, S. (2021). La importància del vincle. *El diari de l'educació*.
<https://diarieducacio.cat/la-importancia-del-vincle/>

Moneta C, María Eugenia (2014). Apego y pérdida: redescubriendo a John Bowlby. *Revista chilena de pediatría*, 85(3), 265-268.
<https://dx.doi.org/10.4067/S0370-41062014000300001>

Rodríguez i Serra, J. (17 de gener de 2023). La teoria del vincle. *EixDIARI*.
<https://www.eixdiari.cat/opinio/doc/105150/la-teoria-del-vincle.html>

Sáinz, F. (CIAP, 2010). *Vincles Afectius i Resiliència*.
https://scpediatria.cat/docs/ciap/2010/pdf/07-FSainz_CIAP2010.pdf

Terrades, T. (2017). Sense vincles, aprenem? *El diari de l'educació*.
<https://diarieducacio.cat/sense-vincles-aprenem/>

Toda, F. M. R. (2000). Els vincles afectius. *Aloma: revista de psicologia, ciències de l'educació i de l'esport Blanquerna*, 42-66.

ANNEXOS

ANNEX 1 - Enquesta

A continuació trobem les preguntes de l'enquesta feta als 69 mestres d'escola bressol:

EL VINCLE A L'ESCOLA BRESSOL

B *I* U ↻ ✖

Bones! Soc l'Annabel Casquet de la Universitat de Girona i he fet aquest qüestionari sobre el vincle a l'escola bressol per tal de dur a terme el meu TFG.
Em seria de gran ajut que trobessis cinc minuts per fer aquest qüestionari.
Gràcies!!

Adreça electrònica *

Adreça electrònica vàlida

Aquest formulari recull les adreces electròniques. [Canvia la configuració](#)

Què entens per vincle? *

Text d'una resposta llarga

En quina franja d'edat et trobes actualment a l'Escola Bressol on treballes? *

- 0-1 anys.
- 1-2 anys.
- 2-3 anys.

Com valores la creació de vincles segurs a l'etapa 0-3? *

- No ho considero important.
- És important, però no essencial en aquesta etapa.
- És important i essencial en aquesta primera etapa.
- No ho sé/no estic segur/a.

Consideres que el paper de la persona de referència és important en la creació de vincles? *
Justifica la resposta.

Text d'una resposta llarga

Quines accions consideres que són importants en la creació del vincle? *

- Estar presents sense fer-nos notar contínuament.
- Explicar en tot moment què es farà i mentre s'està duent a terme la situació.
- Fomentar situacions personalitzades: cobrint necessitats (seguretat, higiene, alimentació, descans...), mi...
- Totes les anteriors.

Com fomentes la creació i l'enriquiment del vincle? *

Text d'una resposta llarga

Creus que cada dia fomentes situacions personalitzades amb tots els infants? *

- Sí, sempre intento estar estones tot sol/a amb cada infant.
- Sí, tot i que de vegades m'és difícil trobar-les.
- No, mai puc tot i que ho intento.
- No puc i tampoc ho intento.

Penses que el tipus de vincle va lligat a l'aprenentatge de l'infant? *

- Sí, sens dubte, el vincle condiciona diversos aspectes en els infants d'entre els quals trobem la forma d'a...
- Sí, però en petita mesura.
- No, no tenen res a veure l'un amb l'altre.

Per acabar, m'agradaria que compartissis amb mi una petita frase que creguis important envers el vincle a l'etapa 0-3. *

Text d'una resposta llarga

Després d'això, escric les respostes de cadascuna de les preguntes:

1- Què entens per vincle?

- Amor, respecte, atenció i tot això fet des de la calma i sabent la responsabilitat que implica estar en aquesta etapa en la qual el vincle que estem creant serà per a tota la vida i l'entendran com a relació amb les futures persones que passin per la seva vida. Pot ser acabar sent un aferrament segur o dependent si no vigilem i posem atenció a les nostres accions.
- A l'etapa de 0-3 el vincle és una de les bases més fortes que hi tenim. Pel que podria donar una resposta infinita, però la definiria com la relació afectuosa i segura que es crea entre el docent/educador/a i l'infant. Encara que també hauríem de tindre en compte el vincle q es crea amb la família. Doncs la comunicació i relació família-escola és fonamental.

- És la relació íntima que s'estableix entre l'infant i els seus cuidadors, és necessari per a l'infant per a desenvolupar-se, com més segur se senti l'infant amb el seu vincle estarà més preparat per explorar el món i conèixer-se a si mateix.
- La coneixença mútua que permet desenvolupar un afecte envers l'altra persona i la converteix en un lloc segur amb qui pot confiar que estarà bé, la cuidaran i no hi haurà perill.
- És la relació que s'estableix entre l'infant i la persona adulta la qual li facilita al nen i la nena seguretat, confiança... I li dona afecte i acompanyament emocional...
- El vincle és allò que es crea al dia a dia amb cadascun dels infants i que els dona seguretat i alhora llibertat per desenvolupar-se globalment.
- El lligam afectiu que es crea entre infant i adult (referent), a través del dia a dia, les mostres d'afecte, els moments de cures...
- La relació afectiva o l'enllaç que s'estableix entre dues persones o més. En aquest cas educadora i el nen@, companys i famílies.
- Relació/lligam que s'estableix entre dues persones, on apareix un sentiment afectiu i emocional de vinculació a l'altre.
- La unió emocional entre dues persones, que permet que la relació entre aquestes dues sigui propera i de confiança.
- El lligam de confiança, coneixença i seguretat que es crea entre adults i infants, siguin família o educadors.
- La confiança entre nosaltres, conèixer-nos i entendre'ns, les mirades de complicitat, apreciar-nos, respectar-nos.
- El vincle és la relació que s'estableix entre dos individus i és necessari per desenvolupar-se de forma sana.
- Presència, acompanyament afectiu, emocional. Cobrir necessitats, respectar i deixar fer dintre d'uns límits...
- La connexió que es crea amb els infants, l'espai de seguretat, calma i benestar en què vivim a l'aula.
- La relació que es crea dia a dia amb els infants i les famílies. També l'acompanyament que fas diàriament.

- És la manera que un infant confia plenament en l'adult. A través del qual es sent segur i estimat.
- Relació emocional entre les altres persones que ens ajuda a sentir-nos cuidats, estimats i respectats.
- La unió i la relació positiva que mantens amb una altra persona, en aquest cas amb els infants.
- És una relació d'afecte, comprensió i respecte que sorgeix entre la persona adulta i l'infant.
- És vincular-se positivament, emocionalment i mirar sempre amb molt d'afecte a tot l'alumnat.
- La relació fonamental que existeix entre les persones; aquest cas l'educadora i l'infant.
- Relació de respecte i confiança , amb demostracions d'afecte o no, entre dos individus.
- Relació emocional entre dues persones, a poder ser, basada en la confiança i seguretat.
- L'afecte, l'estima i la confiança que sorgeix entre els infants i el seu acompanyant.
- La relació que s'estableix entre l'educadora i cada un dels infants de l'aula.
- La confiança, la seguretat, el respecte, en ser-hi present amb els infants.
- Respectar el seu ritme i que cadascú és únic i diferent i acompanyar-los.
- La relació que s'estableix entre dues persones, el lligam que es té.
- És la relació afectiva o lligam que s'estableix entre dues persones.
- La relació d'acompanyament-afecte -seguretat que els dones als infants.
- La relació que es crea entre la mestra i l'infant i la seva família.
- Contacte, mirades, abraçades, que et noti molt present i propera.
- La relació amb els altres, el tacte, llenguatge amb l'altre...
- Sentiment d'apego, estima, confiança cap a una altra persona.
- La relació o lligam afectiu que es dona entre dues persones.
- La relació afectiva que existeix entre dues o més persones.
- La relació entre l'infant i altres persones del seu voltant.
- La relació, connexió que es crea entre l'adult i un infant.
- Confiança, respecte, comunicació, afecte entre persones.

- Donar seguretat, amor, respecte i acompanyar a l'infant.
- La relació socioafectiva que estableixen dues persones.
- El contacte tant visual com físic entre infant-educadora.
- La relació que estableix l'infant amb la persona adulta.
- És la relació que s'estableix entre l'adult i l'infant.
- Lligam afectiu que es dona entre dues o més persones.
- Confiança, seguretat, amor, tendresa, complicitat.
- La relació que s'estableix entre infants i adults.
- El contacte que té més fort l'infant amb l'adult.
- La connexió que es crea entre infant i referent.
- Crear una confiança recíproca infant-educadora.
- La relació que s'estableix entre dues persones.
- La relació de tota persona amb altra persona.
- El lligam afectiu creat entre dues persones.
- La relació de confiança entre dues persones.
- Establir una relació de confiança i estima.
- Relació que es crea amb una altra persona.
- La relació d'afecte entre dues persones.
- Connexió, acompanyament... Amb l'infant.
- Unió afectiva que ens fa sentir segurs.
- Seguretat, confiança, amor, respecte.
- Relació que es crea amb els infants.
- La unió afectuosa entre persones.
- La relació entre dues persones.
- Connexió educadora - infant.
- Connexió, unió.
- Un sentiment.
- Unió.
- Sí.

2- En quina franja d'edat et trobes actualment a l'Escola Bressol on treballes?

- 0-1 anys -> 15 respostes.
- 1-2 anys -> 22 respostes.
- 2-3 anys -> 32 respostes.

3- Com valores la creació de vincles segurs a l'etapa 0-3?

- No ho considero important -> 0 respostes.
- És important, però no essencial en aquesta etapa -> 0 respostes.
- És important i essencial en aquesta primera etapa -> 69 respostes.
- No ho sé/no estic segur/a -> 0 respostes.

4- Consideres que el paper de la persona de referència és important en la creació de vincles? Justifica la resposta.

- Sí.
- Sí.
- Totalment important, durant aquesta etapa els infants a l'escola han de tenir una persona de referència. El nostre objectiu principal serà crear un vincle segur i estable entre l'infant i l'educadora, on puguin expressar-se amb plena confiança i saber que totes les seves necessitats seran cobertes amb amor i tendresa, oferint-li un camí amable en la creació de la seva personalitat, motivant la seva autoestima donant-li lloc i valor a totes les emocions que vagin sentint.
- Sí, és importantíssima. Els infants han d'aprendre en un entorn d'afecte, estima i confiança que els doni seguretat per a desenvolupar-se de manera òptima en tots els aspectes. La figura adulta ha d'acompanyar en aquest procés i vetllar per la seguretat dels infants. Els ha de proporcionar estima i afecte, ja que està demostrat que quan el clima que es crea és apropiat, els infants creixen i es desenvolupen d'una manera adequada per a ells.
- Com adultes a l'aula, els garantim seguretat no sols física sinó també emocional. Sentir-se segur va més enllà de no fer-se mal, sinó de tenir la certesa que t'acolliran, t'escoltaran, et veuran, et donaran suport i consol

quan ho necessitis i sobretot que puguis ser tu mateix/a, i això és gràcies al vincle.

- És vital perquè la persona de referència és la que ha d'afavorir aquests vincles. La persona de referència és adulta i té la responsabilitat de donar seguretat als infants perquè se sentin cuidats i atesos, i d'aquesta manera puguin explorar lliurement.
- Sí. L'adult ha de trobar la manera de trobar el vincle amb els seus infants. D'aquesta manera l'infant serà feliç i se sentirà segur i acompanyat en el seu procés d'aprenentatge, el qual l'ajudarà a ser cada cop més autònom i a conèixer amb els altres.
- És clar, els infants necessiten tenir algú que els aporti seguretat per tal de descobrir l'entorn sense por. A l'entorn educatiu la persona de referència ha d'aconseguir crear aquest vincle per tal que l'infant se senti segur en els seus processos.
- Sí. És l'adult qui ha d'incentivar situacions, accions, moments amb els infants per establir el vincle. A més a més, ha de tenir un rol d'observador per apropar-se a cada infant de la manera que ho necessiti o ho accepti, respectant-lo en tot moment.
- Si, hi ha infants que els és més fàcil que a altres fer vincle, i als que els costa una mica més ha de ser l'adult el que s'ha d'apropar més, donant per suposat les actituds que hem de mostrar sempre de predisposició, disponibilitat, afecte...
- Molt important, perquè li donés el que he dit abans seguretat, confiança, tranquil·litat... Perquè els infants puguin desplegar totes les seves capacitats i vagin desenvolupant-se en tots els àmbits cognitiu, social, emocional i físic.
- És importantíssim. Sense un vincle afectiu segur l'infant no es mostrarà segur, relaxat, tranquil per desenvolupar el seu dia a dia. Vincle segur = infant relaxat i tranquil on podrà descobrir el món que l'envolta, conquerir espais...

- Sí. L'educadora té el paper de donar seguretat i confiança als infants i així anar creant un vincle sa i independent i, a la vegada, l'infant sap que pot recórrer a l'adult quan té alguna necessitat i que aquest li correspondrà.
- Sí, ja que és amb qui passen més temps i els infants s'han de sentir segurs amb aquesta figura, ja que depenen d'ella, de manera que no tenir un vincle positiu afecta el nen o nena de manera emocional i en el desenvolupament.
- Sí, hi valoro molt tenir aquest sentiment amb els infants que acompanyo. La tranquil·litat que demostren nens i nenes cada dia quan estan a l'escola i també la tranquil·litat de les seves famílies així ho corrobora.
- El que més. Sense el vincle amb la referent és difícil que hi hagi aprenentatge i desenvolupament segur. El vincle aporta seguretat i autoestima a l'infant, és un reforç positiu i molt favorable pels petits.
- Totalment. El vincle genera confiança i seguretat en els infants, i quan hi ha això i les necessitats fisiològiques cobertes, poden desplegar el seu potencial en el joc, el moviment, les relacions...
- I tant, a més, nosaltres som l'exemple dins de l'estança, les persones en les quals han de confiar i tenir aquest vincle perquè puguin arribar a sentir-se segurs i a gust quan arriben a l'escola.
- És molt important, ja que si aconseguix crear un vincle amb l'infant, farà que aquest estigui segur a la llar i d'aquesta manera podrà interactuar i descobrir el seu entorn i a ell mateix.
- És cabdal. El temps crea el vincle, però també la mirada, la veu, el cos... Si la persona de referència no s'ho treballa, el vincle triga més a fer-se o no s'estableix un vincle de qualitat.
- Fonamental, cal que l'infant se senti acompanyat per la persona de referència que li proporciona seguretat, quan és moment de relacionar-se amb desconeguts i en un nou espai.
- Considero que és vital, ja que els estem mostrant com poden ser les relacions personals amb la resta del món i com ens hem de tractar i cuidar com a éssers humans.

- Per descomptat. L'educadora referent ha de ser capaç d'estar oberta a aquesta relació amb l'infant, ha de donar els espais per fer-ho amb respecte, amor i seguretat.
- Molt. Som un espill, un model, ells veuen com interactuem amb la resta i actuen en conseqüència. A més, si interactuen de forma no respectuosa, podem corregir-ho.
- Totalment, passem moltes hores amb els petits, som models i exemples, som la seva seguretat, la seva confiança, els ajudem a desenvolupar-se integralment.
- És molt important que la persona de referència estableixi un vincle segur amb tots els infants de l'estança per tal que se sentin segurs amb ell/a.
- És molt important; un vincle aferrat fa que l'infant se senti més segur, i això que pugui ser més autònom i descobrir el seu entorn amb més gaudi.
- És crucial, acompanyar a l'infant i que se senti segur i acollit l'ajudarà en el desenvolupament de la seva autonomia i, a tenir confiança.
- És imprescindible per poder aportar seguretat i confiança en l'infant i, que aquest, pugui desenvolupar-se i créixer en tots els nivells.
- Si és important, és la persona adulta la que comença aquest vincle apropant-se quan a la familiarització es donen les primeres relacions.
- A l'etapa d'escola bressol l'educadora és un referent pel nen/a, els hi crea seguretat ja que l'aprenentatge és molt per imitació.
- És important perquè l'adult mostra l'exemple, dona el primer pas fent les primeres mostres de contacte per crear el vincle.
- Molt, com a model i educadora en la convivència en societat, per donar seguretat a l'infant més enllà del cercle familiar.
- I tant, si no s'arriba a un vincle segur, l'infant sempre estarà alerta i no podrà gaudir del seu joc i aprenentatges.
- Totalment, penso que és la base perquè els infants puguin desenvolupar-se de manera integral en l'àmbit educatiu.
- Molt. Tenim un paper molt important per tal de crear vincles de seguretat i qualitat per tal que es desenvolupin.

- Sí. Però aquest vincle, lligam es durà a terme quan les dues parts se sentin segures i confiades perquè es doni.
- Sí, nosaltres som les 'encarregades' que aquest lligam es creï amb els infants i amb les seves famílies.
- Considero que és el més important, ja que l'infant depèn d'aquesta persona durant una gran part del dia.
- Sí, els hi dona molta seguretat i confiança en ells mateixos per a poder estar com a casa a l'escola.
- És molt i molt més que important, imprescindible i fonamental pel bon desenvolupament de l'infant.
- Sí, ja que sense aquest vincle l'infant no troba la seguretat que necessita per desenvolupar-se.
- Sí, ja que la nostra forma de relacionar-nos amb l'infant serà clau per establir aquest vincle.
- Molt important, ja que depenent del contacte que estableixis hi haurà un millor clima a l'aula.
- Sí, adult present amb la mirada posada a l'infant, un infant que el veu capaç u confia en ell.
- Sí, ja que els crea seguretat pel seu creixement personal, les descobertes i aprenentatges.
- Sí, la creació d'un vincle segur amb l'infant serà essencial en la seva estada a l'escola.
- Sí, és el seu referent a l'aula i la manera d'actuar ajudarà a crear o no un major vincle.
- La persona de referència substitució de la mare o el pare és importantíssim un bon vincle.
- I tant!! La persona de referència permet i facilita la creació de noves relacions...
- Sí és important per donar seguretat a l'infant, crear un ambient segur i relaxat.
- Sí, perquè d'ella depèn la involucració emocional que hi posa en el seu dia a dia.

- Sí, el vincle és molt important per la seva autoestima i pel seu desenvolupament.
- Sí. Si la persona de referència no confia en aquella persona, l'infant ho percep.
- Totalment d'acord perquè això els dona seguretat en ells mateixos i en els altres.
- Sí. És qui passa més hores amb les criatures, qui els hi transmet seguretat.
- Actitud d'acompanyament, de mostrar afecte, donar espais, respectar temps...
- Absolutament. De fet, ha de ser la responsable d'aquesta creació de vincles.
- Sí, ja que és la persona amb què l'infant s'ha de sentir segur i estimat.
- És absolutament essencial per créixer i desenvolupar-se favorablement.
- Sí, ens passem moltes hores junts i a l'escola som el seu referent.
- Sí, perquè d'aquest vincle dependrà la seguretat de l'infant.
- Sí, ja que ajuda a un desenvolupament harmònic de l'infant.
- Totalment necessiten una persona de referència.
- Clar, el seu acompanyament és clau.
- Sí, donarà seguretat a l'infant.
- Sí, per seguretat i emocional.
- Totalment!!
- Sí.

5- Quines accions consideres que són importants en la creació del vincle?

- Estar presents sense fer-nos notar contínuament -> 0 respostes.
- Explicar en tot moment què es farà i mentre s'està duent a terme la situació. -> 0 respostes.
- Fomentar situacions personalitzades: cobrint necessitats (seguretat, higiene, alimentació, descans...), mitjançant el joc (moixaines, jocs de falda...), mitjançant pròpies accions (acompanyar, parlant, amb la mirada...), etc. -> 13 respostes.
- Totes les anteriors -> 56 respostes.

6- Com fomentes la creació i l'enriquiment del vincle?

- Ho faig des del primer contacte que tinc amb els infants i les seves famílies. Per crear un vincle segur i afectiu amb els infants els has de crear amb les famílies. Acompanyo les emocions diàries individualment i segons la necessitat de cadascú. Des del primer dia de familiarització em mostro tranquil·la, m'assec a terra, a prop dels infants, cedeixo cames i braços per a qui ho necessita i intento fomentar molt el grup. Crear vincles individuals amb els adults de referència és clau, però per mi també ho és amb l'espai i els companys. És per això que, fins que no veig que estan a gust a l'espai no canviem. (No sortim al jardí, la sala... grup 0-1 i 1-2). Durant el dia també anticipo les situacions respectant els ritmes individuals i acompanyant els neguits que puguin sorgir.
- Segons en període d'acolliment segons l'edat amb contacte perquè volen estar a coll. Normalment tots. Qui no vol contacte mitjançant la mirada i molt la paraula, validant emocions i donar veu al que poden sentir. Així amb tots els infants. De mica en mica ells van agafant seguretat i podran allunyar-se per crear joc. Durant el joc està present i acompanyar sense intervenció directa. La paraula, el to de veu el moviment de l'educadora és fonamental per un bon vincle.
- Dient-li alguna cosa individualment perquè ens vagi coneixent, cantant cançons per crear un ambient distès i de curiositat, acostant-nos des d'una distància prudencial perquè no sentin que envaïm el seu espai vital. Amb els dies, de mica en mica anar augmentat totes aquestes accions fins que veiem que estan més confiats, ja ens coneixen i podem arribar a agafar-los en braços, canviar-li el bolquer, que seguin a la nostra falda...
- Crec que és bàsic explicar a les famílies en el procés d'adaptació/familiarització la importància de donar temps que l'Infant tingui un mínim de connexió abans de deixar-ho les primeres estonetes sol/a. L'educadora ha d'estar accessible, cobrir necessitats amb respecte i donar temps. Un altre factor clau seria abaixar aquestes ràtios tan desproporcionades...
- Amb la mirada, les paraules suaus, les abraçades, les carícies, els somriures, validant tots els sentiments i emocions que es produeixen

durant el dia, donant importància. Intentar satisfer les necessitats de cada infant, tot i que de vegades per les ràtios que tenim se'ns fa molt difícil arribar a tot.

- Mostrant-me propera i accessible, respectant els ritmes i tempos de cadascun dels infants. Deixant espai, mostrant-me afectiva en les accions rutinàries (canvi de bolquer, descans, treure mocs...) ajupint-me al seu nivell i mirant als ulls, demanant permís i anticipar-li el que passarà o farem...
- En cada moment del dia. Cobrint les seves necessitats, donant-los seguretat, confiança, estima, afecte, motivant, explicant allò que fem, ajudant a interpretar les seves emocions, acompanyant en els moments de frustració... En definitiva, acompanyant a l'infant en tota la seva estada a l'escola.
- Per sort a la meva escola tenim una ràtio molt baixa i això em permet tenir temps durant el dia per dedicar a tothom una estona de joc, un conte, una cançó preferida... M'asseguro que tothom se senti vist i escoltat, i com els conec sé quina estratègia o recurs funciona millor amb cadascú.
- S'ha d'interactuar amb els infants i mostrar-los seguretat, mirant-los a la cara i atenent les seves necessitats. Durant el transcurs dels dies el vincle va creixent i s'anirà enriquint a poc a poc a través de les diferents situacions que es donen a l'aula.
- Coneixent i respectant les necessitats individuals de cada infant, mostrar afecte cap a ells, però també donar-los el seu espai perquè se sentin segurs i relaxats a l'espai on es troben per poder aprendre i desenvolupar les seves capacitats de forma natural.
- Estant present, observant, oferint ajuda, mantenint moments més individualitzats (sempre que sigui possible segons les ràtios i el personal dins l'estança) amb jocs de falda, moments d'higiene, acompanyant les seves emocions i respectant aquestes...
- Estant presents, donant confiança, ajudant quan ho necessitin, agafant els infants quan ho necessitin, mirant-los, parlant-nos, jugant amb ells i cobrint les seves necessitats bàsiques o acompanyant-los a assolir-les.

- Cada dia, durant el dia a dia, estant al màxim per cada un dels infants, ja sigui compartint moments de joc, moixaines, mostrant interès, posant la mirada en cada un, tractar a cada un de la forma que necessita...
- Posant-me a la seva altura, escoltant-los activament i amb concentració quan parlen, donant-los els seus moments quan necessiten, escoltant les seves emocions i donant solucions si ho necessiten...
- Acompanyant l'infant sempre que ho necessiti, parlant amb ell i interessant-me en allò que m'explica i intentant donar a cada infant moments únics, donant una atenció el més individual possible.
- Compartint moments de manera individualitzada en els moments que es pugui, normalment durant els hàbits d'higiene i descans. Donant valor a les emocions dels infants, acompanyant-los.
- Duent a terme totes les accions anteriors, itambé intentant crear vincle amb les famílies, ja que aquestes també transmetran seguretat en relació amb la nostra figura.
- Respectar a la família, validant emocions, estar atenta a necessitats, valorar i posar èmfasi i paraules als seus descobriments, confiar en les seves possibilitats.
- Estant cada dia una estoneta exclusiva amb cada un dels infants, escoltant-los, acompanyant-los, fent-los sentir únics i involucrats en el dia a dia de l'aula.
- A través de les rutines diàries, les estonetes de cançons, jocs, dormir, dinar, pati. Tots els moments del dia són opcions però a enriquir aquest vincle.
- Per crear vincles amb l'infant és necessari que ells sàpiguen que estem al seu costat, acompanyant-los en el seu procés de socialització i aprenentatge.
- Confiant en l'infant, oferint moments individualitzats de cures, oferint espais i materials i no interferir en el seu joc lliure, acompanyar-lo.
- El vincle es treballa dia a dia. Donant a cada infant allò que necessita, valorant-los, donant-los l'autonomia que necessiten i posant límits.
- Cuidant tots els moments del dia a dia, anticipant les accions i situacions, donant confiança i seguretat, la comunicació és important.

- Amb escolta, amb afecte, marcant límits comprensibles acords al seu desenvolupament, amb respecte, amb inclusió, des de la seva mirada.
- Acompanyament sense interferir en el seu joc/accions, a través de la mirada, transmetent confiança, fent-los abraçades, petons...
- L'acompanyament amb mirades, jocs de falda, la parla explicant en tot moment el que estem fent, a l'hora del canvi, alimentació...
- Està present i acompanyant tots els processos que fa l'infant i la seva família. En moments de canvi de bolquers. Moments d'àpats...
- Donant temps personal a cada un dels infants i durant el dia sent present i acompanyant-los en tots els moments que ho necessiten.
- Principalment amb la presència positiva de l'adult, però també a través del joc i de tenir en compte a l'infant per a tot.
- Proporcionant seguretat i confiança, personalitzant els moments de contacte amb cada infant i mostrant estima i respecte.
- Donant seguretat, acompanyant, buscant moments únics infant - mestra, sense el gran grup, rialles, consol...
- A través de moments de joc, canvi de bolquers, donar menjar, dormir, cantar i ballar, donant afecte.
- Afecte, seguretat, confiança, empatia, a través del joc amb els nens. Amb els pares una bona comunicació.
- Mirant als ulls, validant les seves emocions, demostrant que escoltes les seves necessitats...
- Acompanyament de l'infant en tot moment, amb respecte en el seu moment evolutiu i necessitats...
- Procurant tenir petits moments amb cada infant i mostrar interès per ell i les seves inquietuds.
- Moments individuals, atenta a les necessitats, sempre present i disponible amb amor i respecte.
- Amb escolta, respecte, afecte, disponibilitat, posant límits, amb temps i moments compartits.
- Donant seguretat en el dia a dia de l'infant, acompanyant a l'infant i donant autonomia.

- Estant allà per ells, per a quan em necessiten i posant tot el meu amor pels infants.
- Acompanyant-los, estar present però deixant-los fer i no oblidar les seves emocions.
- Estant al seu costat, cobrint necessitats bàsiques i després amb el joc.
- Fomentant la relació amb l'infant de manera individualitzada.
- Amb la mirada, la paraula, la validació de les emocions.
- Fent activitats junts, el canvi del bolquer, la dutxa...
- Amb mirades, somriures, contacte físic, escolta activa.
- Estant present en el dia a dia de l'infant a l'escola.
- Tenir molta cura en l'adaptació i estant present.
- Amb presència visual, emocional i acompanyament.
- Acompanyant, sentint, escoltant, sent present.
- Amb les activitats rutinàries del dia a dia.
- Jocs de falda, abraçades, anar en braços...
- En els moments d'atenció individualitzada.
- Amb moments d'exclusivitat per l'infant.
- Fent les accions anteriors constantment.
- Respectant i estant molt disponibles.
- Fent vincle positiu amb tot l'alumnat.
- A totes les rutines "estar" amb ells.
- Connexió 1 a 1 sempre que es pot.
- Amb presència, cura i respecte.
- Presència, afecte, comunicació.
- A poc a poc vas treballant-lo.
- Respecte, límits i amor.
- Estant molt present.
- Estant present.
- El respecte.
- Amb hàbits.
- Presència.

7- Creus que cada dia fomentes situacions personalitzades amb tots els infants?

- Sí, sempre intento estar estones tot sol/a amb cada infant -> 18 respostes.
- Sí, tot i que de vegades m'és difícil trobar-les -> 45 respostes.
- No, mai puc tot i que ho intento -> 6 respostes.
- No puc i tampoc ho intento -> 0 respostes.

8- Penses que el tipus de vincle va lligat a l'aprenentatge de l'infant?

- Sí, sens dubte, el vincle condiciona diversos aspectes en els infants d'entre els quals trobem la forma d'aprendre -> 66 respostes.
- Sí, però en petita mesura -> 2 respostes.
- No, no tenen res a veure l'un amb l'altre -> 1 resposta.

9- Per acabar, m'agradaria que compartissis amb mi una petita frase que creguis important envers el vincle a l'etapa 0-3.

- És molt complex fer referència a una frase. Però m'agradaria remarcar que cal que se li doni la importància que es mereix aquesta etapa i sigui reconeguda. Aquesta etapa és de les més importants, per no dir la més important. Cada dia tots i totes les que treballem a aquesta etapa, lluitem per millorar l'educació. Molts dies quan torno a casa em sento malament, perquè en ràtios altes i pocs recursos personals, sento que encara que ho intento no dono a cada infant tot el que voldria. Així i tot, he de dir que aquesta és la professió més bonica del món, treballem amb els éssers més purs i nobles que hi ha en la societat i tenim a les nostres mans el futur. Per això la nostra tasca és formar una escola pròpia del segle XXI, la qual penso per i amb els infants. Respecte a la frase... Del meu cor naix un fil invisible que m'uneix amb el cor dels meus xiquets i xiquetes que no puc descriure amb paraules, en aquest fet vull dir que es crea un vincle tan gran que tu sents que ells i elles formen part de tu i a la inversa. No hi ha res millor que les seves mostres d'afecte.
- Per establir un vincle segur a l'escola cal dedicar temps, paciència i molta observació per tal de dur a terme accions adequades. La ràtio que tenim avui dia no ajuda a dedicar tant temps com caldria a cada infant, però, així i

tot, intentar-ho, i no autoexigir-nos més del que podem dur a la pràctica en la vida quotidiana de l'escola.

- "L'art d'ensenyar és l'art d'ajudar a descobrir". M'agrada aquesta frase perquè crec que reflecteix molt bé la nostra feina. Nosaltres som les guies dels nens, ells tenen tot el coneixement al seu abast, només necessiten una persona que els cregui capaços i els guiï en la descoberta.
- Per mi, el vincle està carregat d'emocions bidireccionals, que poden ser més enèrgiques o serenes, però que afavoreixen el despertar de l'essència de cada infant: quan hi ha emoció esdevé l'aprenentatge.
- El paper de l'adult és acompanyar a l'infant per tal que aconseguixi per si mateix allò que es proposi i a la vegada es vagi desenvolupant per arribar a ser un ésser capaç en la societat.
- Per poder crear un aprenentatge, primerament s'ha de proporcionar un ambient segur on l'Infant no tingui por de provar i on senti que se'l respecta, cuida i estima.
- El vincle dona seguretat i sense seguretat l'infant destina molta energia a suplir aquesta necessitat bàsica i no la pot dedicar a altres tasques i aprenentatges.
- Cada infant és únic, per això cadascú té un vincle diferent (s'estableix més de pressa o menys, és més intens o menys, necessita més atenció o menys...).
- L'infant creix en moviment lliure, però et necessita al seu costat perquè tu ho observis i l'acompanyis en el seu creixement.
- El vincle que s'estableix en l'etapa 0-3 condiciona significativament el desenvolupament psicoafectiu posterior de l'infant.
- El vincle en aquesta etapa és essencial perquè l'Infant se senti segur, especial i còmode en la seva estada a la llar.
- És molt important crear espais i situacions perquè els infants confiïn en nosaltres i anar creant aquest vincle.
- No hi ha nens difícils, el difícil és ser nen en un món de gent cansada, ocupada, sense paciència i amb pressa.
- El vincle és part important en el desenvolupament emocional, afectiu dels nen@s, en les seves necessitats bàsiques.

- "Els vincles a l'escola amb les persones significatives no són opcionals, són essencials" Jerome Seymour Bruner.
- Crear vincles segurs en el 0-3 garanteix el desenvolupament integral dels infants en el present i en el futur.
- Els infants necessiten crear un vincle afectiu amb les persones de referència i així creixeran amb seguretat.
- El vincle aporta seguretat, confiança i autoestima i afavoreix en el desenvolupament integral de l'infant.
- Els infants han de sentir-se confiats en qualsevol classe de situacions per ajudar-los en el seu dia a dia.
- Un infant feliç, segur, autònom a la llar d'infants és aquell en què uneix la relació amb l'educador.
- "La confianza en la figura de apego es la base de una personalidad segura y estable" John Bowlby.
- El vincle és una llavor que has de plantar i has de regar cada dia perquè creixi i es mantingui.
- La mirada positiva que fas a l'infant i l'amor de cada dia faran una persona sana d'aquell infant.
- Un bon vincle originarà un infant segur i confiat, amb ganes de descobrir tot allò que l'envolta.
- "L'ensenyament que deixa empremta no és el que es fa e cap a cap sinó de cor a cor" Hendricks.
- Perquè un infant se senti segur és important tenir vincle amb les persones del seu entorn.
- No hem d'oblidar que els aprenentatges d'aquesta etapa són la base de tots els que vindran.
- Si hi ha un bon vincle, l'ajudes a ser una persona segura i se sent important i estimat.
- El vincle ha d'estar construït des de l'amor i el respecte no des de la por i els crits.
- El vincle a bressol és com les ales de les criatures, tenint això podran aixecar el vol.

- És l'inici de tot el que després acompanyarà a aquells infants al llarg de la seva vida.
- El vincle amb l'infant facilita les condicions perquè els infants puguin ser qui ja són.
- Els vincles a l'escola amb les persones significatives no són opcionals, són essencials.
- El vincle a 0-3 és necessari per al correcte desenvolupament emocional dels més petits.
- El vincle és la base perquè l'infant se senti segur i gaudeixi de l'estada a la llar.
- El vincle adult-infant influeix perquè aquest tingui un bon concepte de si mateix.
- Sense un vincle segur no pot haver-hi un desenvolupament sa i enriquidor de l'Infant.
- La creació de vincles és imprescindible pel desenvolupament integral dels infants.
- El vincle és un primer pas per garantir la seguretat i la confiança dels infants.
- Els vincles a l'escola amb els infants no són opcionals, són essencials.
- Per ser un referent per l'infant hem de començar construint un vincle.
- El vincle segur promou les ganes d'explorar i aprendre dels infants.
- Estima, respecte, motiva i transmet la passió i l'amor pel 0-3.
- "Una mirada, un somriure, una abraçada, una cançó, un estic aquí".
- Els vincles ens fan créixer, tant a infants com a les mestres.
- És essencial per poder fer el dia a dia a l'escola bressol.
- El vincle és el que ajuda els infants a créixer segurs.
- És el vincle més pur i bonic. Ells no tenen prejudicis.
- L'infant com a protagonista del seu propi aprenentatge.
- El vincle al 0-3 és la connexió que fa que tot funcioni.
- El vincle és imprescindible per jugar i aprendre.
- Estimar i ajudar positivament a tot l'alumnat.
- És essencial per fomentar la seva seguretat.
- Sense vincle afectiu no hi ha aprenentatges.

- Educar amb el cor, i aprendre des del cor.
- Estar i mirar a l'infant però de veritat.
- El vincle és l'essència d'aquesta etapa.
- El vincle ajuda l'infant a créixer.
- El bon vincle es fa de cor a cor.
- Treballem amb cap, mans i cor.
- Respecte a la petita infància.
- Si creus en mi, sé que podré.
- Sense arrels no hi ha ales.
- Ser i no només estar.
- El vincle fa l'infant.
- Respecte i amor.
- No sé cap.
- ...
- No sé

ANNEX 2 - Situacions d'aprenentatge

Seguidament, tenim algunes fotografies de les situacions d'aprenentatge dutes a terme durant l'estada de pràctiques on es veu com els infants s'apropen a mi o a l'adult de referència.

Fotografies 1 i 2: es pot veure la situació d'aprenentatge quan jo soc la que porta el material.

Fotografia 3: es pot veure la situació d'aprenentatge quan l'adult de referència és qui té el material.

Fotografia 4: es veu a la N portant-me el material per obrir la tapa i poder jugar.

Fotografia 5: es veu una altra situació d'aprenentatge en què jo soc la que és present amb el material.

Fotografia 6: es veu els infants que van amb la mestra de referència quan ella té el material per la situació d'aprenentatge.

ANNEX 3 - Vida quotidiana

Finalment, trobem d'altres fotografies de la vida quotidiana amb els infants que ajuden a crear el vincle.

Fotografies 7 i 8: es poden veure dues situacions en què apareixen les ganes del contacte físic per part dels infants i meva, creant una situació individualitzada.

Seqüència de fotografies 1: podem observar com la M fa la moixaina de “ralet, ralet” a sobre de la meva mà mentre jo la canto (moments després de jo haver-la cantat i fet).

Seqüència de fotografies 2: veiem a un grup d'infants atents a la història del conte que jo estic explicant.

Fotografia 9: podem veure a una infant que es va acostar a mi amb el conte per tal que li expliqués.

